

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин і права

Кафедра іншомовної освіти і міжкультурної комунікації

Олесь Садовець
Відомості про факультет міжнародних відносин і права

В.В. Третяко

2021 р.

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна **Методика викладання зарубіжної літератури у профільній та вищій школі**

Освітньо-професійна програма **Англійська мова і література**

Рівень вищої освіти **другий (магістерський)**

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Садовець Олесь Володимирівна
Профайл викладача	https://www.khnu.km.ua/angl/page.aspx?r=4&p=110
E-mail викладача(ів)	lesyasadovets@gmail.com
Контактний телефон	0672883673
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=5489
Навчальний рік	2021-2022
Консультації	Очі: четвер, 5 пара, 4-419а; онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Форма навчання	Обсяг дисципліни		Кількість годин						Форма семестрового контролю	
			Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч. ІРС	залік	іспит
	Кредити ЕКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття				
Д	4	120	51	17		34		69	+	

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Методика викладання зарубіжної літератури у вищій школі» є вибірковою дисципліною для студентів першого курсу спеціальності 014 Середня освіта (мова та література (англійська)) другого (магістерського) освітнього рівня. Цей документ (силабус) визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, необхідне методичне забезпечення, змістовні складові предмету та систему оцінювання навчальних досягнень студентів. Цей навчальний предмет є логічним продовженням теоретичних і практичних дисциплін у системі фахових предметів педагогічного напрямку. Базовими знаннями для вивчення цього предмету є увесь блок літературознавчих дисциплін. «Методика викладання зарубіжної літератури у вищій школі» ґрунтується на науковій методології, досягненнях сучасної літературознавчої, педагогічної, психологічної, методичної науки, а також на основних положеннях Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, Концепції літературної освіти в Україні. Зміст дисципліни полягає у розкритті єдності діяльнісного, компетентнісного, особистісного та комунікативного підходів до навчання літератури як мистецтва слова та охоплює основні аспекти її вивчення. Предмет дисципліни – технологія навчання зарубіжної літератури як шкільного предмету у єдності його навчальних та виховних цілей.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни полягає у забезпеченні студентів необхідними науково-теоретичними та практичними знаннями та навичками. Вона відображає опанування фундаментальних наукових засад викладання та вивчення літератури, розуміння принципів гуманітарної освіти в цілому на сучасному етапі, місце таких знань у структурі

освіти ЗВО та школи, оволодіння теоретичними знаннями щодо змісту, структури, форм і методів викладання зарубіжної літератури у вищій школі та використання студентами одержаних знань в практичній сфері.

Завданнями курсу є формування фахових компетентностей з методики викладання зарубіжної літератури у вищій школі, а саме: методичної (поняття про специфіку викладання зарубіжної літератури у ЗВО на сучасному етапі; збагачення знань майбутнього викладача сучасною методичною парадигмою форм, методів та прийомів викладання у ЗВО, розширення кола сучасних понять та термінів); пізнавальної (вміння та навичок наукового аналізу літературного тексту на рівні вимог аудиторії майбутніх фахівців з зарубіжної літератури; диференціювання принципів, завдань й методів викладання у системі вищої філологічної та загальноосвітньої літературної освіти); практичної (підготовка студентів до проведення занять різного типу; забезпечення нормативної та науково-методичної основи для системи оцінювання знань і практичних навичок з зарубіжної літератури, а також сучасних форм її реалізації в університеті; розвиток творчих здібностей, навичок науково-дослідної роботи та самостійної роботи студентів).

Очікувані результати навчання.

У результаті проходження курсу «Методика викладання зарубіжної літератури у вищій школі» студенти повинні **знати** основні положення сучасної методики викладання зарубіжної літератури у ЗВО, нормативну базу документів, які регулюють процес викладання зарубіжної літератури у ЗВО, термінологічний апарат сучасної методики; **розуміти і застосовувати** на практиці принципи, методи, сучасні технології викладання зарубіжної літератури у вищій школі; **враховувати** специфіку різних форм викладання зарубіжної літератури у вищій школі; **вміти** складати конспект навчальної лекції; вести документацію в процесі викладання зарубіжної літератури у вищій школі; **розробляти та проводити** семінарські заняття з зарубіжної літератури у ЗВО; **застосовувати** систему оцінки знань студентів та сучасні методи викладання зарубіжної літератури у вищій школі; методи аналізу художнього тексту в процесі викладання зарубіжної літератури у ЗВО.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема лекції*	Тема практичного заняття*	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1	Методика викладання зарубіжної літератури у ВШ як наукова і навчальна дисципліна	-	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття 1.	5	[1, с. 8-14]; [2, с.23-45]; [7, с.29-34]; [11, с.14-26]
2	-	Методика викладання зарубіжної літератури у ВШ як наукова і навчальна дисципліна	Виконання індивідуальних дослідницьких завдань з використанням матеріалу лекції 1.	5	[1, с. 8-14]; [2, с.23-45]; [7, с.29-34]; [11, с.14-26]
3	Професійна діяльність викладача зарубіжної літератури у контексті навчального процесу у закладах вищої освіти	-	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття 2.	5	[2, с. 114-160]; [3, с.47-51]; [4, с.89-94]; [6, с.34-38]
4	-	Професійна діяльність викладача зарубіжної літератури у контексті навчального процесу у закладах вищої освіти	Виконання індивідуальних дослідницьких завдань з використанням матеріалу лекції 2.	5	[2, с. 114-160]; [3, с.47-51]; [4, с.89-94]; [6, с.34-38]

5	Форми навчання і контролю знань з літературознавчих дисциплін у закладах вищої освіти		Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття 3.	5	[1, с. 15-23]; [3, с. 34-39]; [9, с.91-95]; [11, с.14-26]
6		Форми навчання і контролю знань з літературознавчих дисциплін у закладах вищої освіти	Виконання індивідуальних дослідницьких завдань з використанням лекційного матеріалу лекції 3.	5	[1, с. 15-23]; [3, с. 34-39]; [9, с.91-95]; [11, с.14-26]
7	Методи та технології викладання літературознавчих дисциплін у ЗВО		Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття 4.	5	[4, с. 114-120]; [7, с.78-84]; [8, с.54-61]; [6, с.34-38]
8		Методи та технології викладання літературознавчих дисциплін у ЗВО	Виконання індивідуальних дослідницьких завдань з використанням лекційного матеріалу лекції 4.	5	[4, с. 114-120]; [7, с.78-84]; [8, с.54-61]; [6, с.34-38]
9	Засоби навчання літературознавчих дисциплін у ЗВО		Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття 5.	5	[4, с.101-108]; [10, с.32-46]; [12, с.203-209];
10		Засоби навчання літературознавчих дисциплін у ЗВО	Виконання індивідуальних дослідницьких завдань з використанням матеріалу лекції 5.	5	[4, с.101-108]; [10, с.32-46]; [12, с.203-209];
11	Шляхи аналізу та інтерпретації художнього твору		Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття 6.	5	[3, с.36-45]; [9, с.90-94]; [11, с.189-197]
12		Шляхи аналізу та інтерпретації художнього твору	Виконання індивідуальних дослідницьких завдань з використанням матеріалу лекції 6.	5	[3, с.36-45]; [9, с.90-94]; [11, с.189-197]

13	Вивчення художніх творів у їх родовій специфіці		Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття 7.	5	[2, с.90-106]; [5, с.209-218]; [8, с.54-60]
14		Вивчення художніх творів у їх родовій специфіці	Виконання індивідуальних дослідницьких завдань з використанням матеріалу лекції 7.	5	[2, с.90-106]; [5, с.209-218]; [8, с.54-60]
15	Організація самостійної роботи студентів		Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття 8.	5	[1, с.19-24]; [6, с.129-139]; [10, с.231-245]
16		Організація самостійної роботи студентів	Виконання індивідуальних дослідницьких завдань з використанням матеріалу лекції 8.	5	[1, с.19-24]; [6, с.129-139]; [10, с.231-245]
17	Узагальнення матеріалу		Узагальнення вивченого матеріалу	6	[1]-[12]

Примітка*: Лекції і практичні заняття проводяться через тиждень по дві години (чисельник чи знаменник відповідно до розкладу занять)

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу в Університеті відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітньої програми та навчального плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відзвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Під час роботи над індивідуальними дослідницькими завданнями недопустимі порушення правил академічної доброчесності.

Критерії оцінювання результатів навчання

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з урахуванням коефіцієнта вагомості і встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. При оцінюванні знань студентів використовуються різні засоби контролю, зокрема: усне опитування; усні доповіді та презентації результатів індивідуальних досліджень; знання лекційного матеріалу перевіряється усно, короткими письмовими роботами, тестуванням. При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контрольного заходу, який проводиться тестуванням з усього матеріалу дисципліни.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота		Самостійна робота	Підсумковий контроль (залік)
Практичні заняття	Тестовий контроль	Індивідуальні дослідницькі завдання	Рейтинг
0,4	0,3	0,3	-

Оцінювання тестових завдань

Підсумковий тест для кожного студента складається з тридцяти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 30. Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у нижченаведеній таблиці.

Сума балів за тестові завдання	1-15	16-20	21-25	26-30
Оцінка за 4-бальною шкалою	2	3	4	5

На тестування відводиться 40 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в онлайн режимі у модульному середовищі для навчання MOODLE.

Підсумкова семестрова оцінка виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав студент з дисципліни, знаходиться в межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за вітчизняною шкалою ставиться «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів.

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ECTS	Інституційна шкала балів	Інституційна оцінка	Критерії оцінювання	
A	4,75-5,00	5	Зараховано	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навиків.
B	4,25-4,74	4		Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками.
C	3,75-4,24	4		Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.
D	3,25-3,74	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією.
E	3,00-3,24	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00-2,99	2	Незараховано	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00-1,99	2		Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни.

Питання для підсумкового контролю з дисципліни

1. Методика викладання зарубіжної літератури у вищій школі як наукова дисципліна.
2. Мета та завдання літературної освіти в вузі. Принципи навчання.
3. Структура читацьких вмінь та навичок.
4. Естетичне сприймання літератури, його характеристики.
5. Методи і прийоми викладання зарубіжної літератури у ЗВО.
6. Роль підручників та навчальних посібників у викладання зарубіжної літератури у вищій школі.
7. Різновиди навчальних видань. Особливості змісту та принципи побудови підручників з зарубіжної літератури ХХ століття для ЗВО.
8. Огляд-аналіз діючих посібників з зарубіжної літератури ХХ ст. (на прикладі одного із них).
9. Значення фахових видань та довідкової літератури у підготовці майбутнього викладача.
10. Специфіка вузівської лекції з зарубіжної літератури.
11. Структура лекції і особливості організації навчальної діяльності студентів.
12. Критерії оцінки ефективності лекційного заняття.
13. Види і форми науково-дослідної роботи в вузі.
14. Методика підготовки.
15. Курсова і дипломна робота: мета, основні вимоги, ефективність методів і прийомів самостійної дослідницької роботи.
16. Зміст та аналіз підручників з зарубіжної літератури для ЗВО.
17. Науково-теоретичні основи фахової методики з викладання зарубіжної літератури в університеті.
18. Проблема методології та методів вивчення літератури .
19. Зміст і структура дисципліни «Зарубіжна література» в вищих та середніх навчальних закладах.
20. Принципи та засади літературознавчого навчання на сучасному етапі.
21. Основні фахові науково-методичні видання.
22. Новітні педагогічні технології викладання зарубіжної літератури у ЗВО.
23. Завдання методики викладання літератури у контексті проекту «Трансформація гуманітарної освіти в Україні».
24. Діалог культур як методологія та форма сучасної освіти.
25. Інтерактивні методи викладання зарубіжної літератури.
26. Віртуальні та дистанційні форми викладання та навчання.
27. Метод проектів у формування умінь та навичок з зарубіжної літератури.
28. Відео-, аудіо презентація, мультимедійні технології викладання зарубіжної літератури.
29. Ейдетика як навчальна технологія. Вивчення літератури за опорними схемами та образними асоціаціями.
30. Інтегративні методи вивчення літератури у системі між предметних зв'язків дисциплін гуманітарного циклу.
31. Форми роботи з літературної освіти у вищій школі.
32. Методика викладання літератури: історія питання, традиції та новаторство.
33. Лекція як основна форма викладання зарубіжної літератури

34. Семінар (практичне заняття, лабораторна робота): методика проведення у ЗВО.
35. Форми контролю та оцінювання знань з зарубіжної літератури та методика їх проведення: тестування; колоквиум; кредитно-модульна система; залік; екзамен.
36. Сучасні методи аналізу літературного твору.
37. Методологічні та методичні проблеми аналізу літературного твору у сучасному літературознавстві.
38. Методи науково-дослідницької роботи з зарубіжної літератури в процесі підготовки курсових, дипломних та магістерських робіт, їх специфіка та наукова доцільність
39. Методи аналізу художнього твору: особливості та алгоритми, відповідність методів аналізу та естетичній природі тексту, певному художньому напрямку та творчому методу письменника.
40. Особливості та алгоритм поетологічного методу аналізу художнього тексту.
41. Особливості та алгоритм міфопоетичного методу аналізу художнього тексту.
42. Особливості та алгоритм архетипічного методу аналізу художнього тексту.
43. Особливості та алгоритм хронотопічного методу аналізу художнього тексту.
44. Особливості та алгоритм історико-соціального методу аналізу художнього тексту.
45. Особливості та алгоритм культурологічного методу аналізу художнього тексту.
46. Особливості та алгоритм історико-біографічного методу аналізу художнього тексту.
47. Особливості та алгоритм порівняльно-типологічного методу аналізу художнього тексту.
48. Особливості та алгоритм компаративного методу аналізу художнього тексту.
49. Особливості та алгоритм інтертекстуального методу аналізу художнього тексту.
50. Особливості та алгоритм методу аналізу постмодерністського художнього тексту.
51. Особливості та алгоритм мотивного методу аналізу художнього тексту.
52. Принципи, форми й методи організації науково-дослідницької роботи з літератури у вищій школі та методика їх виконання.
53. Методика підготовки наукового повідомлення.
54. Методика підготовки реферату.
55. Методика підготовки наукової статті.
56. Конференція як форма навчання у ЗВО.
57. Науково-дослідницька робота студента НІРС.
58. Методика підготовки дипломної роботи .
59. Методика підготовки магістерської дисертації.
60. Методика організації самостійної роботи студентів-філологів за курсом «Зарубіжна література»: специфіка, форми, прийоми.
61. Інтернет ресурси фахової освіти.
62. Дистанційна освіта: сучасні методики навчання.
63. Індивідуальна робота студента: форми організації та контролю.
64. Самостійний модуль: методика підготовки та оцінювання.
65. Консультація як форма роботи у ЗВО.
66. Робота у наукових проблемних групах з питань зарубіжної літератури.

Рекомендована література

Основна

1. Методика викладання зарубіжної літератури та теорії літератури у вищій школі: Програма, контрольні питання, бібліографія до курсу / Укл. Теленко Г.М. – Чернівці: Рута, 2007. – 24 с.
2. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: Навч. посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2007. – 222 с.
3. Вишневський О. І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: Навчальний посібник. - Дрогобич: Коло, 2003. – С. 29 – 53.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. - К.: Знання, 2005. – С. 78 – 126.
5. Мацевко-Бекерська Л. Методика викладання світової літератури / Л. Мацевко-Бекерська. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 320 с.
6. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / О.В.Малихін, І.Г.Павленко, О.О.Лаврентьєва, Г.І.Матукова. - Київ: КНТ, 2014. - 262 с.
7. Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник. – Одеса : ПДПУ імені К. Д. Ушинського, 2002. – С. 28 – 96.

Допоміжна

8. Згуровський М. Основні завдання вищої освіти України щодо реалізації принципів Болонського процесу та забезпечення вимог сфери праці // Вища школа: наук.-практ. вид. – 2004. – № 5 – 6. – С. 54–61.
9. Левківський К. М., Сухарніков Ю. В. Завдання щодо забезпечення якості вищої освіти України в контексті Болонського процесу // Вища школа. – 2004. – № 5. – С. 89-96.
10. Навчальний процес у вищій педагогічній школі. Навчальний посібник. За ред.академіка О.Г. Мороза. – Київ: НПУ, 2001. – 338 с.

11. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 387 с.
12. Наукові основи методики літератури. Навчально-методичний посібник /За редакцією доктора педагогічних наук, професора, члена-кореспондента АПН України Н.Й. Волошиної. – К.: Ленвіт, 2002. – 344 с.